Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2024/2842

14.11.2024

DIREKTIVA (EU) 2024/2842 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 23. oktobra 2024

o razširitvi Direktive (EU) 2024/2841 na državljane tretjih držav, ki zakonito prebivajo v državi članici

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 79(2), točka (b), Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij ([1]),

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ([2]),

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Za okrepitev uveljavljanja pravic invalidov do prostega gibanja ter za povečanje možnosti invalidov, da za krajši čas potujejo v drugo državo članico ali jo obiščejo, je bil z Direktivo (EU) 2024/2841 Evropskega parlamenta in Sveta ([3]) določen okvir skupnih pravil in pogojev, vključno z enotno standardizirano in dostopno obliko, za evropsko kartico ugodnosti za invalide kot dokazilu o priznanem statusu invalidnosti ali upravičenosti do posebnih storitev na podlagi invalidnosti za dostop pod enakimi pogoji do vseh posebnih pogojev ali prednostne obravnave, ki jih ponujajo javni organi ali zasebni izvajalci pri različnih storitvah, dejavnostih ali objektih, tudi kadar se ne zagotavljajo za plačilo, ter za evropsko parkirno karto za invalide kot dokazilu o priznani pravici do pogojev parkiranja in parkirnih mest, rezerviranih za invalide, v državi članici, ki ni država, v kateri prebivajo.

(2) Člen 79 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) določa, da je cilj delovanja Unije med drugim zagotoviti pravično obravnavo državljanov tretjih držav, ki zakonito prebivajo v državah članicah. Zato bi bilo treba določiti sklop pravil, ki določajo pravice, za katere je zagotovljena enaka obravnava upravičencev na podlagi Direktive (EU) 2024/2841 in takih državljanov tretjih držav.

(3) V skladu s členom 67(2) PDEU se osebe brez državljanstva za namene te direktive obravnavajo enako kot državljani tretjih držav.

(4) Za okrepitev spoštovanja enake obravnave, vključenosti in nediskriminacije, tudi v zvezi z zadevnimi obveznostmi na podlagi mednarodnega prava, invalidov, ki so državljani tretjih držav in zakonito prebivajo v državi članici, vendar niso upravičenci na podlagi Direktive (EU) 2024/2841, ter za zagotovitev priznanja njihovega statusa invalidnosti ali upravičenosti do posebnih storitev na podlagi invalidnosti v Uniji, s tem pa tudi za zagotovitev učinkovitega in polnega sodelovanja takih oseb v družbi in njihovega vključevanja vanjo enakovredno z državljani Unije, je treba pravila, pravice in obveznosti, določene v Direktivi (EU) 2024/2841, uporabljati za invalide, ki so državljani tretjih držav in zakonito prebivajo v državi članici ter katerih status invalidnosti ali upravičenost do posebnih storitev na podlagi invalidnosti je priznala navedena država članica, po potrebi pa tudi osebe, ki jih spremljajo ali jim pomagajo, vključno z osebnimi pomočniki, ali živali vodnice. Na primer, državljani tretjih držav, ki so upravičenci do začasne zaščite na podlagi Direktive Sveta 2001/55/ES ([4]) ali upravičenci do mednarodne zaščite

([1]) UL C, C/2024/1981, 18.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1981/oj.
([2]) Stališče Evropskega parlamenta z dne 24. aprila 2024 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 14. oktobra 2024.
([3]) Direktiva (EU) 2024/2841 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2024 o uvedbi evropske kartice ugodnosti za invalide in evropske parkirne karte za invalide (UL L, 2024/2841, 14.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2841/oj).
([4]) Direktiva Sveta 2001/55/ES z dne 20. julija 2001 o najnižjih standardih za dodelitev začasne zaščite v primeru množičnega prihoda razseljenih oseb in o ukrepih za uravnoteženje prizadevanj in posledic za države članice pri sprejemanju takšnih oseb (UL L 212, 7.8.2001, str. 12).

na podlagi Uredbe (EU) 2024/1347 Evropskega parlamenta in Sveta ([5]), bi morali biti zajeti s to direktivo, pod pogojem, da zakonito prebivajo v državi članici in da je njihov status invalidnosti ali upravičenost do posebnih storitev na podlagi invalidnosti priznala ta država članica.

(5) Vse določbe Direktive (EU) 2024/2841 bi se morale na podlagi te direktive smiselno uporabljati za državljane tretjih držav, ki spadajo na področje uporabe te direktive.

(6) Čeprav ta direktiva ne bi smela vplivati na veljavna pravila Unije, ki urejajo mobilnost v Uniji za državljane tretjih držav, ki zakonito prebivajo v državi članici, bi ta direktiva z zagotavljanjem vzajemnega priznavanja njihovega statusa invalidnosti ali upravičenosti do posebnih storitev na podlagi invalidnosti v vseh državah članicah lahko zlasti olajšala uveljavljanje pravice teh oseb do gibanja ali potovanja v Uniji, pod pogojem, da že imajo tako pravico do mobilnosti. Kadar se taki državljani tretjih držav, ki so imetniki evropske kartice ugodnosti za invalide ali evropske parkirne karte za invalide, zakonito gibljejo ali potujejo v Uniji, bodo imeli koristi od pravic vzajemnega priznavanja na podlagi te direktive.

(7) Države članice bi zato morale sprejeti vse potrebne ukrepe za zagotovitev, da se pravila iz Direktive (EU) 2024/2841, ki urejajo evropsko kartico ugodnosti za invalide in evropsko parkirno karto za invalide kot dokazilo o priznanem statusu invalidnosti ali upravičenosti do posebnih storitev na podlagi invalidnosti oziroma o priznani pravici do pogojev parkiranja in parkirnih mest, rezerviranih za invalide, in ki zagotavljajo dostop pod enakimi pogoji do vseh posebnih pogojev ali prednostne obravnave pri storitvah, dejavnostih in objektih, tudi kadar se ne zagotavljajo za plačilo, ter do pogojev parkiranja in parkirnih mest, ki so na voljo invalidom ali so rezervirani zanje, po potrebi pa tudi osebam, ki jih spremljajo ali jim pomagajo, vključno z osebnimi pomočniki, ne glede na njihovo državljanstvo, ali živalim vodnicam, enako uporabljajo za državljane tretjih držav, ki zakonito prebivajo v državi članici. Zagotavljanje pravic takim državljanom tretjih držav do dostopa do posebnih pogojev ali prednostne obravnave ali pogojev parkiranja in parkirnih mest, rezerviranih za invalide, na enak način, kot je določeno za upravičence na podlagi Direktive (EU) 2024/2841, ne vpliva na pravila o sprejemu državljanov tretjih držav na ozemlje držav članic.

(8) Države članice naj invalidnim državljanom tretjih držav, ki jih zajema ta direktiva, zagotovijo informacije v skladu z Direktivo (EU) 2024/2841 v jeziku, ki ga razumejo ali za katerega se razumno pričakuje, da ga razumejo.

(9) Pri invalidnih državljanih tretjih držav je večje tveganje, da bodo žrtve različnih vrst diskriminacije. Poleg tega je v Konvenciji Združenih narodov o pravicah invalidov navedeno, da so invalidne ženske in deklice žrtve različnih vrst diskriminacije, zato naj države pogodbenice sprejmejo ukrepe, s katerimi jim zagotovijo polno in enako uživanje vseh človekovih pravic in temeljnih svoboščin. V njej so priznane tudi težke razmere, s katerimi se spoprijemajo invalidi, ki so žrtve mnogovrstnih ali hudih oblik diskriminacije zaradi rase, barve kože, spola, jezika, vere, političnega ali drugega prepričanja, nacionalnega, etničnega ali socialnega porekla, lastnine, rojstva, starosti ali drugih razlogov.

(10) Obveznosti Komisije na podlagi člena 20 Direktive (EU) 2024/2841 bi morale zajemati tudi državljane tretjih držav, ki spadajo na področje uporabe te direktive. Poročilo Komisije iz navedenega člena bi moralo vključevati tudi analizo posebnih neenakopravnih razmer zaradi presečne diskriminacije, ki se razume kot diskriminacija na podlagi kombinacije invalidnosti in katerih koli drugih kategorij, ki so zaščitene na podlagi Direktiv Sveta 79/7/EGS ([6]), 2000/43/ES ([7]), 2000/78/ES ([8]) ali 2004/113/ES ([9]), pri čemer je posebni poudarek na invalidnih ženskah in deklicah.

([5]) Uredba (EU) 2024/1347 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite ter spremembi Direktive Sveta 2003/109/ES in razveljavitvi Direktive 2011/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta (UL L, 2024/1347, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj).

([6]) Direktiva Sveta 79/7/EGS z dne 19. decembra 1978 o postopnem izvrševanju načela enakega obravnavanja moških in žensk v zadevah socialne varnosti (UL L 6, 10.1.1979, str. 24).

([7]) Direktiva Sveta 2000/43/ES z dne 29. junija 2000 o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na raso ali narodnost (UL L 180, 19.7.2000, str. 22).

([8]) Direktiva Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu (UL L 303, 2.12.2000, str. 16).

([9]) Direktiva Sveta 2004/113/ES z dne 13. decembra 2004 o izvajanju načela enakega obravnavanja moških in žensk pri dostopu do blaga in storitev ter oskrbi z njimi (UL L 373, 21.12.2004, str. 37).

(11) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 21 o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji (PEU) in PDEU, in brez poseganja v člen 4 navedenega protokola Irska ne sodeluje pri sprejetju te direktive, ki zato zanjo ni zavezujoča in se v njej ne uporablja.

(12) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 22 o stališču Danske, ki je priložen PEU in PDEU, Danska ne sodeluje pri sprejetju te direktive, ki zato zanjo ni zavezujoča in se v njej ne uporablja.

(13) Ker cilja te direktive, in sicer razširitve pravil, pravic in obveznosti, določenih v Direktivi (EU) 2024/2841, na invalide, ki so državljani tretjih držav in zakonito prebivajo v državi članici, vendar niso upravičenci na podlagi Direktive (EU) 2024/2841, ter na osebe, ki jih spremljajo ali jim pomagajo, vključno z njihovimi osebnimi pomočniki, ali živali vodnice, s tem pa tudi spodbujanja njihovih možnosti do gibanja v drugih državah članicah ali potovanje vanje, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega in učinkov ukrepa za vzpostavitev okvira skupnih pravil in pogojev lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 PEU. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Pravila, pravice in obveznosti, določeni v Direktivi (EU) 2024/2841, se uporabljajo za državljane tretjih držav, ki zakonito prebivajo v državi članici, vendar niso upravičenci na podlagi navedene direktive, in katerih status invalidnosti ali upravičenost do posebnih storitev na podlagi invalidnosti ali pravice do pogojev parkiranja in parkirnih mest, rezerviranih za invalide, je priznala država članica njihovega prebivališča, ter za osebe, ki jih spremljajo ali jim pomagajo, vključno z osebnimi pomočniki ali živali vodnice, kakor so opredeljeni v členu 3, točki 4 oziroma 8, navedene direktive.

Člen 2

V tej direktivi „državljan tretje države“ pomeni vsako osebo, ki ni državljan Unije v smislu člena 20(1) PDEU.

Člen 3

Ta direktiva ne vpliva na veljavna pravila, ki urejajo mobilnost v Uniji za državljane tretjih držav, ki zakonito prebivajo v državi članici.

Člen 4

Države članice lahko sprejmejo ukrepe v odziv na posebne jezikovne potrebe državljanov tretjih držav, po potrebi vključno z jezikovno pomočjo.

Člen 5

Državljani tretjih držav, ki spadajo na področje uporabe te direktive, so zajeti s členom 20 Direktive (EU) 2024/2841.

Člen 6

1. Države članice do 5. junija 2027 sprejmejo in objavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo. Komisiji takoj sporočijo besedilo teh predpisov.

Države članice te predpise uporabljajo od 5. junija 2028.

2. Države članice se v sprejetih predpisih iz odstavka 1 sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

Člen 7

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 8

Ta direktiva je naslovljena na države članice v skladu s Pogodbama.

V Strasbourgu, 23. oktobra 2024

Za Evropski parlament	*Za Svet*
predsednica	*predsednik*
R. METSOLA	ZSIGMOND B. P.